

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

tirsdag 30. august 2011 kl 16.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Grenseveien 88

Kart I

Sak	Side
68/11 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.06.2011	2
69/11 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.06.2011. Unntatt fra offentlighet § 13	2
70/11 Rapport 11/2011 Tiltak mot frafall fra yrkesfag.....	2
71/11 Rapport 12/2011 Kommunalt tilsyn med avfallsområdet	4
72/11 Rapport 13/2011 Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall	5
73/11 Forvaltningsrevisjon med oppstart 2. halvår 2011	6
74/11 Oppfølging av rapport 5/2008 Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Omsorgsbygg Oslo KF	7
75/11 Oppfølging av rapport 6/2008 Behandling av drosjeløyvesaker.....	8
76/11 Oppfølging av rapport 16/2009 Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner.....	10
77/11 Oppsummering av undersøkelser vedrørende lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem gjennomført av PWC, Deloitte og Arbeidstilsynet.....	11
78/11 Notat fra byråden for sosiale tjenester og rusomsorg til helse- og sosialkomiteen etter Kommunerevisjonens rapport 23/2010	12
79/11 Rapport 3/2011 Skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom – en undersøkelse av bydelenes tilbud til elever i videregående skole – byrådets tilbakemelding til kontrollutvalget	14
80/11 Spørsmål fra Rødts bystyregruppe om Altea-prosjektet	15
81/11 Høring endringer i kommuneloven og enkelte andre lover (egenkontrollen i kommunene).....	17

68/11

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.06.2011

Protokollen følger vedlagt.

69/11

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.06.2011. Unntatt fra offentlighet § 13

Protokollen følger vedlagt.

70/11

Rapport 11/2011 Tiltak mot frafall fra yrkesfag

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av tiltak mot frafall fra yrkesfag i videregående opplæring. Undersøkelsen er utført etter kontrollutvalgets vedtak om forvaltningsrevisjonsprosjekter, 26.01.2010, sak 5. Undersøkelsen hører inn under fokusområdet brukertilpassede tjenester og myndighetsutøvelse i *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon 2008-2011*, vedtatt av bystyret 18.06.2008, sak 259.

Oslo kommune har som ett av sine viktigste strategiske mål innenfor utdanningsområdet at flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå grunnopplæringen. Undersøkelsens hovedproblemstilling var å se på hva utvalgte skoler gjør for å bidra til reduksjon i frafallet blant elever på yrkesfag. Undersøkelsen var rettet mot to utdanningsprogram som hadde relativt høyt frafall i skoleåret 2009/10. Helse- og sosialfag ved Holtet videregående skole (vgs) og bygg- og anleggsteknikk (byggfag) ved Bjørnholt skole er undersøkt fordi de hadde høyest frafall innenfor de utvalgte utdanningsprogrammene.

Kommunerevisjonen har vurdert planer og måltall for reduksjon av frafall, om elever i risikozonen ble identifisert, om undervisningen ble tilrettelagt, og om fravær ble fulgt opp ved henholdsvis helse- og sosialfag ved Holtet vgs og byggfag ved Bjørnholt skole. Kommunerevisjonen har også undersøkt ledelsens oppfølging av arbeidet med elever i risikozonen for frafall og sett hva skolene hadde utarbeidet av skriftlige rutiner og føringer for arbeidet med å redusere frafallet. Kommunerevisjonen har ikke sett hvordan de to skolenes øvrige utdanningsprogram arbeidet med å redusere frafallet.

Begge skolene hadde indirekte måltall for reduksjon av frafall for hele skolen, men de hadde ikke egne måltall for de to utdanningsprogrammene vi undersøkte. Skolene hadde plandokumenter som la føringer for og konkretiserte skolens arbeid for å redusere frafallet. Planarbeidet ved byggfag ved Bjørnholt skole var noe mangelfullt.

Både Holtet vgs og Bjørnholt skole hadde rutiner for å identifisere elever i risikozonen for frafall ved oppstarten av skoleåret. Byggfag ved Bjørnholt skole hadde imidlertid i liten grad oversikt over byggfagelevenes tidligere fravær. Begge skolene hadde sørget for faglig tilrettelegging av elever i risikozonen for frafall. Kommunerevisjonen har ikke foretatt en vurdering av innholdet og kvaliteten i tilretteleggingen.

Helse- og sosialfag ved Holtet vgs hadde rutiner for fraværsoppfølging og dokumentasjon av oppfølgingen, men fraværsoppfølgingen var i praksis ikke alltid systematisk nok og en del av dokumentasjonen var ikke i henhold til skolens rutiner. I skolens rutiner for fraværsoppfølging var det ikke indikert ved hvor mye fravær foresatte bør kontaktes, og når rådgiver og ledelsen bør kobles inn. Samlet sett kan det derfor stilles spørsmål ved om ledelsen ved Holtet vgs kunne gjort mer for å påse at oppfølgingen av elever i risikozonen for frafall ved helse- og sosialfag var tilfredsstillende dokumentert og tilstrekkelig ensartet.

Bjørnholt skole hadde rutiner for registrering av fravær, men stilte ikke krav til dokumentasjon av fraværsoppfølgingen. Byggfag ved Bjørnholt skole hadde for høy terskel både for å kontakte foresatte og for å koble inn rådgiver ved elevfravær. Det er Kommunerevisjonens vurdering at ledelsen ved Bjørnholt skole ikke i tilstrekkelig grad har påsett at oppfølgingen av elever i risikozonen for frafall ved byggfag var tilfredsstillende.

Rapporten ble oversendt byråden for kultur og utdanning, Utdanningsetaten, Holtet vgs og Bjørnholt skole til uttalelse. Byråden peker på at det er iverksatt en rekke tiltak for å sikre at flere elever fullfører og består opplæringen i Oslo skolen. Byråden uttaler at det forutsettes at Utdanningsetaten følger opp og viderefører dette arbeidet i lys av Kommunerevisjonens anbefalinger. Utdanningsetaten uttaler at den gjennom Prosjekt for fag- og yrkesopplæring i Oslo (PROFF) vil følge opp rapportens funn, konklusjoner og anbefalinger. Etaten viser til rapportens kapittel 5, hvor det er omtalt en rekke tiltak som er iverksatt eller i ferd med å iverksettes. I tillegg oppgir etaten ytterligere tiltak som vil iverksettes. De bebudede tiltakene vil bl.a. kunne bidra til en mer systematisk oppfølging av elever i risikozonen for frafall.

Begge de undersøkte skolene viser til relevante tiltak på bakgrunn av Kommunerevisjonens undersøkelse. Bjørnholt skole har for øvrig en rekke kommentarer og merknader til ulike sider ved gjennomføringen av undersøkelsen og til rapporten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 11/2011 *Tiltak mot frafall fra yrkesfag* viser at begge de undersøkte skolene hadde utarbeidet planer, måltall, rutiner og hadde iverksatt ulike tiltak for å redusere frafallet og å øke andelen elever som fullfører og består. Begge skolene kunne vise til en rekke oppfølgingsaktiviteter overfor elever i risikozonen for frafall ved de undersøkte utdanningsprogrammene. Samtidig avdekket undersøkelsen også svakheter knyttet til oppfølgingsarbeidet. Blant annet hadde ikke skolene tilstrekkelig informasjon om tidligere fravær for alle nye elever, det var mangler ved dokumentasjonen av skolenes fraværsoppfølging, og ved rutinene for når foresatte og rådgivere skulle kontaktes ved fravær.

Kontrollutvalget merker seg at byråden, Utdanningsetaten og skolene varsler at rapporten følges opp med tiltak. Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 11/2011 *Tiltak mot frafall fra yrkesfag* til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 22.08.2011 m/vedlegg

71/11

Rapport 12/2011 Kommunalt tilsyn med avfallsområdet

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok 26.08.2010 (sak 63) å iverksette en forvaltningsrevisjon av kommunens håndtering av farlig avfall og tilsyn med avfallsområdet. Undersøkelsen er en del av fokusområdet *miljø og byutvikling* i *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259). Arbeidet har resultert i to rapporter, hvorav rapport 12/2011 *Avfall – Kommunalt tilsyn med avfallsområdet* presenteres i denne saken. Rapport 13/2011 *Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall* presenteres i egen sak til kontrollutvalget.

Følgende problemstilling er belyst i rapport 12/2011:

- Har kommunen tilfredsstillende prosedyrer og praksis for tilsyn med avfallsområdet?

I Oslo kommune er tilsyn med forsøpling og villfyllinger delegert til Bymiljøetaten (tidligere Friluftsetaten) og Vann- og avløpsetaten. Tilsyn med bygg- og anleggsavfall er delegert Plan- og bygningsetaten. Kommunerevisjonen har undersøkt etatenes praksis i 2010.

Etter Kommunerevisjonens vurdering var det svakheter ved Friluftsetatens, Vann- og avløpsetatens og Plan- og bygningsetatens prosedyrer og praksis for tilsyn med avfallsområdet. Undersøkelsen viste:

- at de tre etatene ikke hadde gjennomført systematiske risikovurderinger som grunnlag for utøvelsen av tilsynsmyndigheten
- at det var svakheter ved de tre etatenes skriftlige prosedyrer og praksis for ivaretagelsen av tilsynsmyndigheten
- at Friluftsetaten og Vann- og avløpsetaten ikke hadde skriftlige planer for sitt avfallstilsyn
- at kommunens håndheving av forbudet mot forsøpling varierende avhengig av om forsøplingen skjedde innenfor Friluftsetatens eller Vann- og avløpsetatens myndighetsområder.

Kommunerevisjonen har mottatt uttalelser til rapporten fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel, Byrådsavdeling for byutvikling, Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten og Plan- og bygningsetaten.

Virksomhetene og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel varsler tiltak som synes relevante i forhold til Kommunerevisjonens vurderinger og anbefalinger. Enkelte av tiltakene oppgis å være iverksatt, mens andre blir implementert i perioden frem til sommeren 2012. De to byrådsavdelingene gir uttrykk for at de vil følge opp underliggende etaters arbeid med tilsyn på avfallsområdet.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har ved behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 12/2011 *Avfall – Kommunalt tilsyn med avfallsområde* merket seg at det var svakheter ved Friluftsetatens, Vann- og avløpsetatens og Plan- og bygningsetatens prosedyrer og praksis for tilsyn med avfallsområdet i 2010. Kontrollutvalget merker seg videre at virksomhetene og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel vil iverksette tiltak i tråd med Kommunerevisjonens anbefalinger.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 12/2011 til orientering.

Saken oversendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 22/8.2011 m/vedlegg

72/11

Rapport 13/2011 Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok 26.08.2010 (sak 63) å iverksette en forvaltningsrevisjon av kommunens håndtering av farlig avfall og tilsyn med avfallsområdet. Undersøkelsen er en del av fokusområdet *miljø og byutvikling* i *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259). Arbeidet har resultert i to rapporter, hvorav rapport 13/2011 *Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall* presenteres i denne saken. Rapport 12/2011 *Avfall – Kommunalt tilsyn med avfallsområdet* presenteres i egen sak til kontrollutvalget.

Følgende hovedproblemstilling er belyst i rapport 13/2011:

- Har kommunen prosedyrer og praksis for håndtering av farlig avfall som kan bidra til å sikre at kommunal mottak av farlig avfall drives miljømessig forsvarlig?

I Oslo kommune er det Renovasjonsetaten som har ansvar for kommunens mottak av farlig avfall. Rapporten omhandler sentrale aspekter ved Renovasjonsetatens prosedyrer og praksis på området fra 2009 til mars 2011.

Undersøkelsen viser at Renovasjonsetaten hadde etablert prosedyrer og praksis som bidro til å sikre etterlevelsen av sentrale krav til håndtering av farlig avfall ved kommunale avfallsmottak. Undersøkelsen har imidlertid også avdekket svakheter knyttet til etatens risikovurderinger, sortering og merking av farlig avfall, avlåsning av ubetjente mottak, rydding av hensatt avfall utenfor miljøstasjon, kunnskap om bygg- og anleggsavfall og utfylling av deklarasjonsskjemaer. Undersøkelsen viser videre at kommunens midlertidige mottak for farlig avfall i Vårveien 53 har fysiske forutsetninger som ikke er optimale. Innbrudd, hærverk eller ulykke ved anlegget kan utløse betydelig forurensning, siden det ikke

har oppsamlingsløsning i form av tett tank eller oljeutskiller. Sannsynligheten for dette vurderes imidlertid som liten.

Kommunerevisjonen har mottatt uttalelser til rapporten fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og fra Renovasjonsetaten. Etaten skriver blant annet at rapporten oppfattes som nyttig, og at etaten har iverksatt, eller vil iverksette, tiltak på bakgrunn av identifiserte svakheter som fremkom av undersøkelsen. Byrådsavdelingen skriver blant annet at rapporten gir en god oversikt over håndtering av farlig avfall i kommunen og vil bidra til en bedre oppfølging av innsamlingen og håndteringen av farlig avfall i kommunen.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har ved behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 13/2011 *Avfall – Kommunens mottaksordninger for farlig avfall* merket seg at Renovasjonsetaten hadde etablert prosedyrer og praksis som bidro til å sikre etterlevelsen av sentrale krav til håndtering av farlig avfall ved kommunale avfallsmottak, men at undersøkelsen også har avdekket svakheter i etatens prosedyrer og praksis. Kontrollutvalget har videre merket seg at Renovasjonsetaten oppgir å ha iverksatt, eller vil iverksette, tiltak på bakgrunn av Kommunerevisjonens undersøkelse.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 13/2011 til orientering.

Saken oversendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 22.08.2011 m/vedlegg

73/11

Forvaltningsrevisjon med oppstart 2. halvår 2011

Saken gjelder:

I denne saken fremmer Kommunerevisjonen forslag til forslag til nye forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart i perioden august 2011 - januar 2012. Kommunerevisjonen fremmer i denne saken også forslag om bruk av ressurser til mislighetsrettede undersøkelser i samme periode.

Forslagene er basert på bystyrets vedtak 18.06.2008 (sak 259) om *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* og *Plan for selskapskontroll 2008-2011* og kontrollutvalgets vedtak 25.01.2011 (sak 8) om revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2011. Forslagene er videre basert på innspill fra kontrollutvalget, jf bl.a. utvalgets behandling 25.01.2011 (sak 8) og 05.05.2011 (sak 48). Forslagene er basert på vurdering av risiko og vesentlighet.

Rapportering av undersøkelsene til kontrollutvalget vil etter planen skje i løpet av 2011 og 2012.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 2. halvår 2011.
2. Det benyttes inntil 1500 timer til mislighetsrettede undersøkelser i 2. halvår 2011.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 22.08.2011 m/vedlegg

74/11

Oppfølging av rapport 5/2008 Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Omsorgsbygg Oslo KF

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen avga i april 2008 rapport 5/2008 *Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Omsorgsbygg Oslo KF*. Kommunerevisjonens konkluderte med at Omsorgsbygg Oslo KF (Omsorgsbygg) langt på vei hadde utarbeidet rutiner og krav som sikret økonomisk styring og oppfølging av investeringsprosjekter. Kommunerevisjonen pekte samtidig på svakheter ved etterlevelsen av disse. Foretakets forbedringspotensial var blant annet knyttet til

- risikovurderinger
- arkiveringsrutiner
- bruk av foretakets prosjektadministrative system OBYPRO
- sikring av at økonomiske forpliktelser ikke oppstod uten formell godkjenning

Omsorgsbygg varslet flere tiltak på bakgrunn av Kommunerevisjonens rapport, og Byrådsavdeling for byutvikling uttalte at den ville benytte Kommunerevisjonens anbefalinger i sin videre oppfølging av foretaket. Ansvaret for Omsorgsbygg ble flyttet over til byråden for nærings- og eierskapspolitikk i begynnelsen av 2010.

Bystyret merket seg at Omsorgsbygg og Byrådsavdeling for byutvikling sluttet seg til Kommunerevisjonens anbefalinger da det behandlet saken 18.06.2008 (sak 262)

Kommunerevisjonen har nå gjennomført en oppfølgingsundersøkelse av rapport 5/2008, jf. vedtak i kontrollutvalget 26.08.2010 (sak 63). Kommunerevisjonen har undersøkt om Omsorgsbygg har iverksatt varslede tiltak. Oppfølgingsundersøkelsen ble gjennomført parallelt med en forvaltningsrevisjon av anskaffelser som det pt. ser ut til at Kommunerevisjonen kan rapportere i september. Oppfølgingsundersøkelsen har derfor ikke omfattet tiltak som Omsorgsbygg har iverksatt på anskaffelsesområdet.

Med utgangspunkt i de svarene Omsorgsbygg har gitt på Kommunerevisjonens spørsmål og mottatt dokumentasjon, er det Kommunerevisjonens oppfatning at foretaket i all hovedsak har

gjennomført de tiltakene som ble varslet i kjølvannet av rapport 5/2008 *Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Omsorgsbygg Oslo KF*.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar til orientering at Kommunerevisjonen med utgangspunkt i mottatte svar og dokumentasjon fra Omsorgsbygg Oslo KF mener at foretaket i all hovedsak har gjennomført de tiltakene som ble varslet i kjølvannet av rapport 5/2008 *Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Omsorgsbygg Oslo KF*.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.08.2011

75/11

Oppfølging av rapport 6/2008 Behandling av drosjeløyvesaker

Saken gjelder:

Bystyret ba i sin behandling av Kommunerevisjonens rapport 6/2008 *Behandling av drosjeløyvesaker* 04.03.2009 (sak 44) kontrollutvalget foreta en oppfølgende revisjon etter at endringer som fulgte av bystyrets vedtak om byrådssak 117/08 *Oslo kommune som løyvemyndighet* var gjennomført. Endringene innebar blant annet gjennomføring av tiltak som å inndra resterende reserveløyver, oppheve løyvehaveres bindingstid, opprette felles ansiennitetsliste for tildeling av ledige løyver og endre drosjereglementet.

Etter at det hadde vært stans i utdelingen av løyver siden mars 2009 i påvente av en analyse av drosjemarkedet i Oslo, varslet byråden for nærings- og eierskapspolitikk i mai 2010 at kommunen lyste ut 200 ledige drosjeløyver med søknadsfrist 25.06.2010. Kontrollutvalget vedtok derfor 26.08. 2010, sak 63, at det skulle gjennomføres en begrenset oppfølging av rapport 6/2008 med frist første kvartal 2011.

Det skjedde mye på området etter kontrollutvalgets vedtak. Arbeidet med å dele ut nye løyver ble i en periode stilt i bero, og ny drosjeforskrift lå 12.01.2011 til behandling i Byrådsavdeling for finans og næring. Kontrollutvalget vedtok derfor følgende 25.01 2011, sak 5.

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse for oppfølging av Kommunerevisjonens rapport 6/2008 *Behandling av drosjeløyvesaker* til orientering.

Utvalget imøteser en ny vurdering i august 2011 av tidspunktet for og innretningen på en ny forvaltningsrevisjon rettet mot behandlingen av drosjeløyvesaker.

Samferdsels- og miljøkomiteen vedtok 09.03.2011, å avslutte sak 30/2011 *Oppfølging av rapport 6/2008 Behandling av drosjeløyvesaker -Kontrollutvalgets møte av 25.01.2011*, i komiteen. Saken ble sendt kontrollutvalget med følgende merknader.

Komiteen viser til bystyrets vedtak under behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 6/2008, der kontrollutvalget ble bedt om å foreta en oppfølgende revisjon etter at endringer som fulgte av bystyrets vedtak om byrådssak 117/08 – ”Oslo kommune som løyvemyndighet”, var gjennomført. I sin redegjørelse, som ble behandlet av Kontrollutvalget 25.01.2011, viser Kommunerevisjonen til at det har skjedd svært mye på taxi-området, og forslår at det foretas en vurdering i august 2011 om tidspunkt og innretning på en ny forvaltningsrevisjon rettet mot behandlingen av drosjeløyver. Kontrollutvalget sluttet seg til dette.

Komiteen opplever at taxi-næringen er inne i en krevende fase, og at både næringen selv og kommunen har et stort ansvar for å bringe ro, troverdighet og effektivitet både i næringens egen virksomhet, og i kommunens forvaltning av den. Komiteen viser dessuten til at forslag til ny lokal forskrift for taxi-næringen blir forelagt bystyret i nær framtid.

Komiteen har merket seg argumentene for at Kommunerevisjonen gjerne vil avvente utviklingen noe før det settes i gang en ny runde med forvaltningsrevisjon. På den annen side vil Kommunerevisjonen kunne tilføre viktig innsikt og kompetanse til prosessen med å rydde opp i næringen. Komiteen vil derfor be Kontrollutvalget drøfte hvordan Kommunerevisjonen kan spille en konstruktiv rolle i den fase av arbeidet kommunen nå står overfor. Under enhver omstendighet vil komiteen be om at Kommunerevisjonen setter i gang løpende revisjon av drosjeforvaltningen fra det tidspunkt nye forskrifter foreligger.

Byrådet avga forslag til ny drosjeforskrift 12.05.2011, sak 92 *Drosjenæringen og Oslo kommune som løyvemyndighet - forslag til drosjeforskrift for Oslo kommune*. Forslaget ligger i skrivende stund til behandling i samferdsels- og miljøkomiteen, og det er nedsatt en tverrpolitisk arbeidsgruppe som skal forberede sakens videre behandling.

Kommunerevisjonen har siden forrige redegjørelse blitt gjort oppmerksom på at Seksjon for internrevisjon i 2010 gjennomførte en undersøkelse av om det var etablert hensiktsmessig internkontroll i Næringsetatens behandling av drosjeløyver. Undersøkelsen var basert på en gjennomgang av gjeldende regelverk og retningslinjer, etatens etablerte rutiner og på et lite utvalg stikkprøver.

Seksjon for internrevisjons undersøkelse konkluderer med at Næringsetaten hadde et bevisst forhold til dokumentasjon og kontroll i saksbehandlingen, og at det stort sett var etablert tilfredsstillende rutiner for behandling av drosjeløyvesaker. Undersøkelsen pekte samtidig på at etaten hadde forbedringsmuligheter når det gjaldt etableringen av et helhetlig internkontrollsystem. Det ble blant annet påpekt at ikke alle kontrollaktiviteter ble skriftlig dokumentert og at det ikke var utarbeidet skriftlige rutiner for etterkontroll av vedtak og myndighetsutøvelse i ferdigbehandlede saker.

Kommunerevisjonen mener på dette grunnlaget at det vil være hensiktsmessig å avvente gjennomføringen av en undersøkelse rettet mot behandlingen av drosjeløyvesaker til ny forskrift er implementert og utdelingen av løyver er gjenopptatt. Kommunerevisjonen er samtidig innforstått med at nye innspill fra samferdsels- og miljøkomiteen kan danne grunnlag for en ny vurdering. Kommunerevisjonen vil i så fall komme tilbake med ny sak til kontrollutvalget.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse om oppfølging av rapport 6/2008 behandling av drosjeløyvesaker, til orientering.

Utvalget imøteser et forslag til undersøkelse rettet mot behandlingen av drosjeløyvesaker når ny forskrift er implementert og utdelingen av løyver er gjenopptatt med mindre videre kontakt med samferdsels- og miljøkomiteen tilsier tidligere oppstart.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 11.08.2011

76/11

Oppfølging av rapport 16/2009 Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2009 *Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner*, jf. kontrollutvalgets vedtak i møte 25.01.2011 (sak 8). Undersøkelsen faller inn under fokusområde *Anskaffelser* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259)

I oppfølgingen er det undersøkt om Barne- og familieetaten og Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har iverksatt tiltakene som ble meldt i tilbakemeldingene til rapport 16/2009. I tråd med § 12 i *forskrift for kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* har det også vært undersøkt om kontrollutvalgets, helse- og sosialkomiteens og bystyrets merknader og vedtak i forbindelse med behandling av rapport 16/2009 er fulgt opp.

Oppfølgingsundersøkelsen viser at Barne- og familieetaten har gjennomført en rekke forbedringstiltak etter rapport 16/2009. Det er iverksatt relevante tiltak på de fleste undersøkte områdene. Etaten har ikke funnet det hensiktsmessig å gjennomføre uanmeldte kontroller av barneverninstitusjoner i perioden etter hovedundersøkelsen.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 16/2009 *Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner* viser at Barne- og familieetaten har gjennomført en rekke forbedringstiltak etter rapporten, og at det er iverksatt relevante tiltak på de fleste undersøkte områdene.

Utvalget merker seg at etaten vurderer uanmeldte kontroller som lite hensiktsmessig, men at tiden fra varsel til gjennomføring av kontrollen er kort og at det ikke alltid varsles om alle forhold som vil bli kontrollert. Videre merker utvalget seg at etaten vil gjennomføre mer omfattende stikkprøvekontroller av lønns- og arbeidsvilkår hos alle leverandørene med rammeavtaler fra høsten 2011.

Kontrollutvalget tar for øvrig oppfølgingsundersøkelsen etter rapport 16/2009 til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 22.08.2011

77/11

Oppsummering av undersøkelser vedrørende lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem gjennomført av PwC, Deloitte og Arbeidstilsynet

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen ble i kontrollutvalgets møte 29.03.2011 (sak 26) bedt om å undersøke Sykehjemsetatens oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem driftet av kommersielle aktører, samt å gi kontrollutvalget en oppsummering av resultatene fra undersøkelser vedrørende lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem gjennomført av PwC, Deloitte og Arbeidstilsynet.

Kommunerevisjonens undersøkelse ble behandlet i kontrollutvalget 14.06.2011 (sak 55). Denne saken gir en oppsummering av undersøkelsene i regi av PwC, Deloitte og Arbeidstilsynet.

PwC har på oppdrag av Oslo kommune gjennomgått lønns- og arbeidsvilkår for samtlige ansatte på Midtåsenhjemmet og Ammerudlunden sykehjem. Undersøkelsen omfattet også en gjennomgang av planlagt og faktisk bemanning. Begge sykehjemmene ble driftet av Adecco Helse AS (Adecco) frem til avtalene ble hevet i februar 2011. Undersøkelsen viser at faktisk og planlagt bemanning ved Ammerudlunden og Midtåsenhjemmet ikke var iht. kontrakt med Oslo kommune. Det har vært for få syke- og hjelpepleiere på jobb, og det har vært planlagt med færre årsverk og lavere kompetanse enn kontraktens krav. Undersøkelsen viser også avvik knyttet til arbeidstidens lengde, manglende hvile og bruk av doble vakter. Det er i hovedsak ikke utbetalt overtidsgodtgjørelse, og Adecco har gjennomgående benyttet for lav sats ved beregning av feriepengene. Ingen av de arbeidskontraktene som er gjennomgått tilfredsstillende minimumskravene i arbeidsmiljøloven. Det er også mangler knyttet til pensjonsforhold.

Sykehjemsetaten varslet 03.06.2011 at de holder tilbake 11,2 millioner kroner som følge av at Adecco skylder ansatte penger. Sykehjemsetaten varslet også at Oslo kommune foreløpig vil kreve 23,66 millioner kroner fra Adecco som følge av de kontraktsbruddene rapporten har avdekket.

Deloitte har på oppdrag av Oslo kommune og med basis i stikkprøvekontroller sett på de samme forholdene som PwC ved de resterende seks sykehjemmene i Oslo som er driftet av kommersielle aktører. Fem av de seks undersøkte sykehjemmene hadde avvik Deloitte kategoriserer som vesentlige. Undersøkelsen viser brudd på bestemmelser om arbeidstid, og

brudd på ulike bestemmelser om hviletid. Det er avdekket ett tilfelle hvor planlagt turnus strider mot bestemmelser i lov og lokale avtaler. For fem av seks sykehjem er det også identifisert avvik knyttet til planlagt bemanning i forhold til det som er avtalt i kontrakt med Oslo kommune. Kontraktskrav knyttet til arbeidsavtaler, minstelønn, pensjonsforhold og forsikringsordninger samt faktisk utbetalt lønn er med enkelte unntak innfridd.

På bakgrunn av Deloitte's funn opplyste Sykehjemsetaten at det ble sendt brev til alle leverandører med krav om at avdekkede avvik skulle lukkes. Sykehjemsetaten opplyste videre at alle leverandørene hadde respondert og at avvikene nå var rettet/ tiltak iverksatt.

Arbeidstilsynet har meldt at det skal gjennomføre tilsyn ved 25 sykehjem i Oslo. Ved utgangen av første halvår 2011 var 13 av disse tilsynene gjennomført. Tilsynene omfatter fire kommunale, fire ideelle og fem kommersielle sykehjem. Arbeidstilsynet vil vurdere inspektørens ressursituasjon mot slutten av august mht. tilsyn ved ytterligere sykehjem i Oslo. Ved to institusjoner driftet av Adecco Helse AS (Ammerudlunden sykehjem og Midtåsenhjemmet), ble bruddene på arbeidsmiljøloven ansett som så grove at det var grunnlag for politianmeldelse. Saken ligger i skrivende stund hos politiet. Arbeidstilsynet ga varsler om pålegg til alle institusjonene som var omfattet av tilsyn. De fleste av varslene er knyttet til lederes og verneombudets rolle og kompetanse.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget mener de forholdene som er avdekket ytterligere understreker betydningen av at Oslo kommune sørger for god kontroll og oppfølging av leverandører av sykehjemstjenester, jf. kontrollutvalgets vedtak 14.06.2011 etter Kommunerevisjonens rapport 9/2011 *Sykehjemsetatens oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i sykehjem driftet av kommersielle aktører.*

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens redegjørelse om undersøkelsene utført av PwC, Deloitte og Arbeidstilsynet til orientering.

Saken sendes finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 19.08.2011

78/11

Notat fra byråden for sosiale tjenester og rusomsorg til helse- og sosialkomiteen etter Kommunerevisjonens rapport 23/2010

Saken gjelder:

Det vises til kontrollutvalgets behandling 14.12.2010 av Kommunerevisjonens rapport 23/2010 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler oppfølging av rapport 11/2008* (sak 84), samt behandlingen 01.03.2011 av *Kommunerevisjonens vurdering av en fast årlig kontroll på området sosialtjenestens forvaltning av klientmidler* (sak 22).

Bystyret behandlet Kommunerevisjonens rapport 23/2010 i møte 13.04.2011 (sak 82) og vedtok blant annet følgende:

Bystyret ber byrådet gi en tilbakemelding til bystyrets organer innen 30. juni 2011 om hvilke nye tiltak byrådsavdelingen og hver enkelt bydel har gjennomført for å sikre betryggende internkontroll på dette området.

Byråden for sosiale tjenester og rusomsorg orienterte helse- og sosialkomiteen om iverksatte tiltak i notat 04.05.2011, jf vedlegg 1.

Byråden redegjorde for arbeidet med å videreutvikle gjeldende rutiner og retningslinjer. Byråden opplyste at nytt fellesskriv skulle ferdigstilles i uke 29 og at det blant annet presiserer bydelsdirektørens ansvar for å sikre betryggende internkontroll og nødvendig manuell kontroll ved utbetalinger. Byråden opplyste videre at Oslo kommune har inngått ny bankavtale, som trer i kraft 01.01.2012. Helse- og velferdsetaten vil i den forbindelse oppdatere rutinehåndboken. Det nye fellesskrivet ble utsendt 16.08.2011, jf vedlegg 2.

Byråden oppga at Kommunerevisjonens rapport var tatt opp på sektordirektørmøte og på møte for NAV-kontorenes kommunale enhetsledere. Temaet vil angivelig bli tatt opp igjen i forbindelse med at fellesskrivet nå er ferdigstilt og sendt ut til bydelene.

Kommunerevisjonens rapport 23/2010 avdekket at flere ansatte i de undersøkte bydelene hadde mangelfull kjennskap til gjeldende regelverk. Byråden opplyste at byrådsavdelingen derfor har gitt Helse- og velferdsetaten i oppdrag å utarbeide kursopplegg for ansatte som arbeider med forvaltning av klientmidler. Det første kurset er planlagt avholdt i løpet av 2011 og skal etter planen gjentas årlig.

I notatet informerte byråden også om tiltak iverksatt i syv av de ni bydelene. Det manglet etterspurt informasjon for to bydeler, men byråden har i notat til komiteen av 22.07.2011 ettersendt informasjon for disse, jf vedlegg 3. Alle de ni bydelene oppgir å ha iverksatt tiltak på områder hvor Kommunerevisjonens undersøkelse avdekket avvik. Byrådets notat alene gir imidlertid ikke grunnlag for å konkludere i forhold til om bydelene i dag har etablert tilfredsstillende internkontroll på dette området.

Kommunerevisjonen vil legge frem forslag til en forvaltningsrevisjon om sosialtjenestens forvaltning av klientmidler innen august 2012, jf kontrollutvalgets vedtak i sak 22/2011.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar notatene fra byråden for sosiale tjenester og rusomsorg til helse- og sosialkomiteen av 06.07.2011 og 22.07.2011 om iverksatte tiltak etter Kommunerevisjonens rapport 23/2010, samt Kommunerevisjonens redegjørelse til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 19.08.2011 m/vedlegg

Rapport 3/2011 Skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom – en undersøkelse av bydelenes tilbud til elever i videregående skole – byrådets tilbakemelding til kontrollutvalget

Saken gjelder:

Ved kontrollutvalgets behandling av rapport 3/2011 av 01.03.2011, sak 13, vedtok utvalget blant annet følgende:

Kontrollutvalget har merket seg byrådssak 1/2011 *Helsestasjons- og skolehelsetjenesten i Oslo* av 06.01.2011 hvor det i vedlegg heter at eventuelle endringer i skolehelsetjenesten vil bli vurdert når revisjonsrapporten foreligger. Kontrollutvalget viser til Kommunerevisjonens rapport 3/2011 og ber om informasjon om resultatet av byrådets vurderinger innen 08.08.2011.

Den tilbakemeldingen som kontrollutvalget ba om i sitt vedtak, foreligger nå i form av et notat til kontrollutvalget fra byråden for helse og eldreomsorg av 11.08.2011.

I notatet påpekes det bl.a. at bydelene har et selvstendig ansvar for å organisere sin virksomhet på en hensiktsmessig måte, tilpasset lokale behov. Det vises videre til at bydelene i budsjettet for 2011 ble tildelt samlet 4 mill. kroner for å styrke skolehelsetjenesten, fordelt etter relevanttall. Det sies videre i notatet at:

Byrådet avga byrådssak 1/2011 *Helsestasjons- og skolehelsetjenesten i Oslo* i januar 2011. I denne saken beskrives tjenesten i Oslo, og byrådet ser de samme problemstillingene som Kommunerevisjonen påpeker.

I notatet viser byråden videre til en undersøkelse gjennomført av Helse- og velferdsetaten i juni 2011 for å se nærmere på hvordan bydelene hadde brukt de særskilte midlene og hvordan bydelene hadde fulgt opp konklusjoner og anbefalinger gitt i rapport 3/2011. Tiltak som bydelene har iverksatt, er i ferd med å iverksette eller har vurdert, er listet opp i notatet. Avslutningsvis oppsummerer byråden videreutviklingsarbeidet til bydelene slik:

Samlet viser resultatet at de fleste bydelene har gjort tiltak med bakgrunn i Kommunerevisjonens bemerkninger. De bydelene som oppgir ikke å ha gjort tiltak, har vurdert og diskutert problemstillingene, men kommet frem til at tjenesten fungerer tilfredsstillende per i dag. Problemstillingene som reises i Kommunerevisjonens rapport 3/2011 følges også kontinuerlig opp i effektiviseringsnettverkene for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Bystyret behandlet rapporten 15.06.2011, sak 190. Bystyret fattet tilsvarende vedtak som kontrollutvalget, med et tillegg som lyder:

Byrådet bes fremskaffe en oversikt som muliggjør sammenligning av bemanning/tilbud ved skolehelsetjenesten på grunnskolenivå, tilsvarende det Kommunerevisjonen har presentert for videregående skoler i Rapport 3/2011.

Den ovennevnte byrådssaken, 1/2011 *Helsestasjons- og skolehelsetjenesten i Oslo*, ligger p.t. til politisk behandling i helse- og sosialkomiteen. Komiteen vedtok i møte 08.06.2011 å utsette behandlingen av saken i påvente av den vurderingen som byrådet var bedt om av kontrollutvalget.

I forbindelse med helse- og sosialkomiteens behandling av byrådssaken, er det videre stilt spørsmål til byråden som er besvart i et notat fra byråden for helse og eldreomsorg av 22.06.2011 *Svar på spørsmål fra Nina Bachke (A) og Aud Kvalbein (KrF) vedrørende rapport 3/2011 - Skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom*. I notatet blir det bekreftet at byrådets vurdering ville komme innen fristen gitt av kontrollutvalget. Videre gis det en oversikt over tiltak som ble fremmet i byrådssak 1/2001 og som er iverksatt de siste ti årene, samt byrådets kommentarer til det enkelte tiltaket.

Kommunerevisjonen merker seg at byråden har fulgt opp bydelene knyttet til konklusjoner og anbefalinger gitt i rapport 3/2011, og at de fleste bydelene oppgir at de har iverksatt relevante tiltak på bakgrunn av rapporten. Kommunerevisjonen merker seg videre at problemstillingene i rapporten vil følges opp i effektiviseringsnettverkene. Kommunerevisjonen oppfatter tilbakemeldingen fra byråden i notat av 11.08.2011 slik at byrådet ikke vil iverksette ytterligere endringer på bakgrunn av rapport 3/2011.

Kommunerevisjonen vil for øvrig ta med seg byrådets notat av 11.08.2011, øvrige dokumenter og vedtak som det er vist til i denne saken, samt resultatet av bystyrets behandling av byrådssak 1/2011 i sin vurdering av en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 3/2011. En slik undersøkelse er, slik vi nå ser det, aktuell å gjennomføre innen 2013.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse og notatet fra byråden for eldre og sosiale tjenester av 11.08.2011 til orientering.

Saken oversendes helse- og sosialkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.08.2011 m/vedlegg

80/11

Spørsmål fra Rødts bystyregruppe om Altea-prosjektet

Saken gjelder:

Bakgrunn for denne saken er følgende sak under eventuelt i kontrollutvalgets protokoll fra møte 14.06.2011:

Rødts bystyregruppe har i e-post av 06.06.2011 sendt notat til kontrollutvalget om uavklarte spørsmål vedrørende Altea-prosjektet. Kontrollutvalget ba Kommunerevisjonen legge fram en skriftlig vurdering om henvendelsen bør foranledige nye undersøkelser fra Kommunerevisjonen.

Kontrollutvalget behandlet 21.09.2010 (sak 67) Kommunerevisjonens rapport 17/2010 *Oslo kommunes rehabiliteringssenter i Altea*. Kommunerevisjonen hadde i undersøkelsen av

styringsinformasjon/styringsdialog lagt særlig vekt på tidsrommet fra 2007 fram til 17.06.2009. Undersøkelsen omfattet ikke vurderinger av anskaffelser da det er behandlet i andre rapporter. I rapporten ble det vist til PwCs granskningsrapport for Oslo kommune ved Seksjon for internrevisjon *Gransking av "Spania-prosjektet" Oslo kommune*. 17.12.2009 og rapport fra Reinertsen på oppdrag fra Omsorgsbygg, *Foreløpig granskningsrapport – Anskaffelsesprosess for kjøp av prosjektledelse til Alteaprojektet – Oslo kommune Omsorgsbygg KF*. 30.09.2009, og den åpne høringen som finanskomiteen gjennomførte 17.03.2010 (sak 25/2010).

Bystyret vedtok 27.10.2010 (sak 346) følgende:

Bystyret har ved behandling av rapport 17/2010 Oslo kommunes rehabiliteringssenter i Altea merket seg at berørte byråder og Omsorgsbygg Oslo KF har iverksatt og vil iverksette tiltak som vil kunne bidra til å sikre kommunens verdier i det spanske selskapet som eier tomten, at det ryddes i det økonomiske mellomværendet mellom foretaket og selskapet og at eventuelle fremtidige prosjekter vil bli mer hensiktsmessig organisert.

Bystyret har også merket seg at viktig informasjon om problemer med Alteaprojektet, ble gitt av nåværende byråd for helse og eldreomsorg i bystyrets spørretime i april 2008 og senere til finanskomiteen gjennom to notater fra tidligere byråd for byutvikling. Men bystyret mener at Omsorgsbygg Oslo KF og byrådet burde ha sørget for å gi et mer fyllestgjørende og enhetlig bilde av utfordringene i Alteaprojektet i tertialrapporter og årsberetninger/årsmeldinger for 2007 og 2008.

I bystyrebehandlingen framgår det at Rødt fremmet et tilleggsforslag:

Bystyret oppfordrer kontrollutvalget til å be Kommunerevisjonen foreta en tilleggsundersøkelse av beslutningsprosessene i Altea-prosjektet fra intensjonsavtalen ble inngått 7. april 2005 og fram til kontraktene om tomtetekjøpet var inngått i desember 2005.

Trond Jensrud på vegne av Arbeiderpartiet fremmet forslag om at Rødts tilleggsforslag skulle oversendes kontrollutvalget. Arbeidspartiets forslag om å oversende Rødts forslag til kontrollutvalget ble forkastet mot 27 stemmer (A, SV og R).

Rødt reiste tre problemstillinger i notatet til kontrollutvalget:

1. Har man fram til nå sett bort fra de dokumentene i saken som sannsynliggjør at Oslos innleide rådgiver senest i første del av juli 2005 innledet et samarbeid med en advokat med sikte på at Oslo skulle kjøpe en bestemt tomt og betale et uoffisielt honorar til advokaten i den forbindelse?
2. Kan det være slik at innholdet i den honorarkontrakten som ble undertegnet 21.12.2005 etter fullmakt fra OBYS direktør og styreleder, var helt eller delvis fastsatt allerede i midten av juli 2005, og dermed lenge før noen i Oslo kommune snakka åpent om å kjøpe denne tomta?
3. Hva kan være årsaken til at byrådsavdeling og foretak den 22.12.2009 sendte ut et avskjedsvarsel på sviktende grunnlag?

Av rapport 17/2010 framgår bl.a. følgende i kapittel 6.8 på side 69:

(...) Kommunerevisjonen har undersøkt utbetalingen av honorarene til to navngitte advokater på samlet ca 1,1 mill. Det kan ikke føres bevis for at transaksjonene dreier seg om "svarte penger".

Kommunerevisjonen har undersøkt ulike risikoforhold, relasjonelle forhold og økonomiske forhold med sikte på å avdekke risiko for eller faktiske misligheter ved Omsorgsbyggs håndtering av Alteaprojektet. Det er ikke avdekket misligheter.

Det kan for øvrig tillegges at tomtekjøpet ble behandlet av Omsorgsbyggs styre i 27.10.2005 (sak 63/2005). Av saksframlegget framgikk det et prisestimat inkludert honorarkravet fra advokaten. Daglig leder fikk fullmakt til å gjennomføre kjøp av to tomter. Når det gjelder størrelsen på advokathonoraret, framgår det i avtale av 21.12.2005 mellom advokatfirmaet og Omsorgsbygg Oslo KF.

Kommunerevisjonen kan vanskelig se at ytterligere undersøkelser vil fremskaffe ny informasjon om tomtekjøpet eller advokathonoraret som kan endre forutsetningene for bystyrets vedtak.

Når det gjelder spørsmålet om avskjedsvarsel på sviktende grunnlag, er Kommunerevisjonen kjent med at avskjedsvarselet ble trukket. Kommunerevisjonen bør normalt være varsom med gransking av kommunens håndtering av enkeltstående personalsaker og særlig i det aktuelle tilfellet hvor avskjedsprosessen ble stoppet.

Kommunerevisjonens samlede vurdering er derfor at det ikke bør iverksettes ytterligere undersøkelser på grunnlag av notatet fra Rødt.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til Kommunerevisjonens vurdering om at det ikke er grunnlag for ytterligere undersøkelser basert på e-post og notat av 06.06.2011 fra Rødts bystyregruppe.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 19.08.2011 m/vedlegg

81/11

Høring endringer i kommuneloven og enkelte andre lover (egenkontrollen i kommunene)

Saken gjelder:

Kommunal- og regionaldepartementet sendte 26.05.2011 en rekke forslag til endringer i bl.a. kommuneloven, forskrift for kontrollutvalg og forskrift for revisjon på høring. Forslagene er ledd i oppfølgingen av rapporten fra Gram-utvalget som fremmet 85 anbefalinger for styrking av egenkontrollen i kommunene. I KRDs høringsnotat er det også drøftinger av enkelte forslag fra Gram-utvalget som ikke har resultert i endringsforslag fra KRD. Høringsfristen er 15.09.2011.

I e-post fra Bystyrets sekretariat 05.07.2011 pekes det på at slike høringer vanligvis behandles av byrådet, men i denne saken er det lagt opp til at kontrollutvalget gir innspill til bystyret om de endringsforslagene som berører kontrollutvalget. Sekretariatet fremmer derfor forslag til slike innspill til kapitlene 2-6 i KRDs høringsnotat.

Vedlagt saken følger utdrag av KRDs høringsnotat – kapitlene 2-6. Hele høringsnotatet er tilgjengelig på departementets hjemmeside:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2011/hoering---endring-i-kommunelova-og-enkel.html?id=644545>

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget avgir følgende innspill til Oslo kommunes høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementets høring om forslag til endringer i kommuneloven og enkelte andre lover (egenkontrollen i kommunene m.m.):

Krav om at sekretariatet skal være uavhengig av revisor og administrasjon – høringsnotatet pkt. 2.1

Departementet foreslår en ny setning i kontrollutvalgsforskriften som presiserer at kontrollutvalgets sekretariat skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen.

Oslo kommune støtter forslaget, men vil samtidig understreke at det er kontrollutvalget som samlet organ inkl. dets sekretariat som skal være uavhengig, særlig av kommunens administrasjon. Kontrollutvalget skal også være uavhengig av revisjonen, men det er likevel nødvendig med et utstrakt samarbeid mellom kontrollutvalget og revisjonen. Begge instansene utøver sin funksjon på vegne av kommunestyret og må samarbeide tett for å oppnå et effektivt tilsyn.

Bør personer knyttet til kommunale selskap kunne velges til kontrollutvalget? (tilråding nr. 7) – høringsnotatet pkt. 2.5

Departementet har ikke fulgt anbefalingen fra Gram-utvalget om å utelukke ledere og styremedlemmer i kommunalt eide selskap fra valg til kontrollutvalget.

Oslo kommune støtter generelt departementets vurdering men peker på at styremedlemmer i revisjons-IKSer burde utelukkes. Dobbeltrollen som kontrollutvalgsmedlem og styremedlem for kommunens revisjon innebærer at vedkommende fører tilsyn med seg selv.

Åpne møter i kontrollutvalget (tilråding nr. 8) – høringsnotatet pkt. 3.1

Departementet foreslår å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8 om lukkede møter i kontrollutvalget.

Oslo kommune støtter departementets forslag. Kontrollutvalget i Oslo har praktisert åpne møter siden 2005 og har bare unntaksvis funnet grunn til å lukke møtet. Erfaringene tilsier at åpne møter ikke har særlig betydning for utvalgets drøftinger.

Særskilte rettigheter for mindretallet i kontrollutvalget? – høringsnotatet pkt. 3.2

Departementet foreslår ikke særskilte rettigheter for mindretallet i kontrollutvalget.

I forbindelse med høring i 2007 om endringer i kommuneloven og forvaltningsloven vedtok bystyret bl.a. følgende høringsuttalelse (bystyrets møte 05.12.2007, sak 462):

Oslo kommune støtter prinsippet om å gi et kvalifisert mindretall (en tredjedel) i kontrollutvalget adgang til å iverksette granskning av mulige misligheter. Dette bør gjelde rett til å be om vurdering av behovet for en granskning fra kommunens revisor og/eller en rett til å få en sak behandlet av kommunestyret.

Når det gjelder mindretallsretter i et parlamentarisk system har Oslo kommune en praksis med at lederen i kontrollutvalget kommer fra opposisjonen. På denne måten har opposisjonen en ledende posisjon i det tilsyns- og kontrollarbeidet som kontrollutvalget utfører.

Kontrollutvalgets adgang til lukket møte i kommunestyret – høringsnotatet pkt. 3.4

Departementet foreslår at kontrollutvalget gis rett til å være til stede i lukket møte i kommunens folkevalgte organer. Kommunestyret eller fylkestinget kan imidlertid bestemme, i forskrift eller for et enkelt møte, at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget.

Oslo kommune støtter departementets forslag, men det bør presiseres at denne retten også omfatter utvalgets sekretær og kommunens revisor. I praksis er det disse som ivaretar kontrollutvalgets behov for å innhente informasjon som kan ha betydning for tilsyn og revisjon, og det er ivaretagelsen av dette behovet som er begrunnelsen for forslaget.

Krav om overordnet analyse som grunnlag for plan for selskapskontroll – høringsnotatet pkt. 4.3

Departementet foreslår ny bestemmelse i kontrollutvalgsforskriften om at forslag til plan for selskapskontroll skal baseres en overordnet analyse på samme måte som for forvaltningsrevisjonen.

Oslo kommune støtter departementets forslag, men understreker departementets påpekning om at det enkelte kommunestyre og kontrollutvalg må vurdere hvor omfattende den overordnede analysen skal være.

Krav om rapportering om internkontroll i årsmeldinga? – høringsnotatet pkt. 5.1

Departementet har i sitt høringsnotat ikke fulgt anbefalingen fra Gram-utvalget om å lovfeste et krav til kommuneråd/administrasjonssjef om rapportering til kommunestyret om arbeidet med internkontrollen.

Etter Oslo kommunes vurdering er Gram-utvalgets forslag et fornuftig tiltak for større oppmerksomhet om intern kontroll. Byrådets og rådmannens ansvar for intern kontroll er så viktig at det er presisert i kommuneloven. Da bør det også være et krav at det i byrådets eller rådmannens årlige beretning sies noe om hvilken intern kontroll som er etablert og hvordan oppfølgingen for det aktuelle år har vært.

Øvrige forslag i høringsnotatets kap. 2-6

Oslo kommune slutter seg til departementets drøftinger og forslag når det gjelder de øvrige punktene i høringsnotatets kap. 2-6.

Andre forhold

Departementet opplyser innledningsvis i sitt høringsnotat at departementet ikke har tatt stilling til anbefaling nr. 80 og 81 fra Gram-utvalget om bl.a. utsatt offentlighet for kommunal revisjon på lik linje med Riksrevisjonen. Det er ingen grunner til at bestemmelsene om revisors taushetsplikt og utsatt offentlighet for revisjonens dokumenter skal være annerledes for kommunal revisjon enn tilsvarende for Riksrevisjonen, og Oslo kommune imøteser derfor departementets vurderinger og forslag også for disse spørsmålene.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 22.08.2011 m/vedlegg

Kontrollutvalgets sekretariat, 23. august 2011

Reidar Enger
sekretariatsleder